

Els vampirs de Medveđa

Introducció

L'hivern de 1731 es van produir a Medveđa, Sèrbia, més de deu defuncions de persones en unes quantes setmanes. Algunes d'elles van succeir després de només dos o tres dies de malestar, sense que presentessin aparentment cap malaltia prèvia. La causa de les morts fou atribuïda a un vampir, Arnont Paule, probablement una traducció alemanya d'un nom serbi, potser Арнаут Павле (Arnaut Pavle) [Wikipedia 2007]¹.

Medveđa (Medvedja, 43° 37' 45" N, 21° 04 42" Est), és una població de 2.686 habitants (2002), a la vora del riu Zapadna Morava, i situada molt a prop de Trstenik (Трстеник), a la qual pertany administrativament, al districte de Rasina.

No s'ha de confondre aquest indret amb la moderna Medveđa, situada més al sud, en el districte de Jablanica, quasi limitant amb Kosovo. Tampoc s'ha de confondre la població d'igual nom a la qual pertany amb la població del mateix nom que pertany a Despotovac, més al nord. Aquesta Medveđa és on, per error, vaig situar els esdeveniments de 1731-1732 [Ardanuy; Romero 1999: 7], en part perquè només comptava amb una versió traduïda a l'anglès de *Visum et Repertum*. Tanmateix, actualment, dispo de tres documents diferents en les seves versions «originals» alemanyes: el *Report del doctor Glaser*, *Carta a l'editor Götz* i *Visum et Repertum de Flückinger*. Els tres textos els reproduïm infra. Cal indicar que la versió que oferim de *Visum et Repertum* millora i substitueix les que abans havíem presentat.

La primera epidèmia

Amb el tractat de pau de Passarowitz de 1718, la monarquia dels Habsburg s'havia annexat una part de Sèrbia i la part septentrional de Bòsnia que fins llavors romanien sota control de l'Imperi otomà. Aquests territoris van romandre en aquesta situació fins que van passar de nou a ser controlats pels turcs després del tractat de Belgrad de 1739. Durant tot aquest període, els districtes estaven directament administrats per les autoritats militars.

Com a resultat dels enfrontaments d'austríacs i otomans, aquestes terres es trobaven en una situació molt precària, amb una població escassa. Les autoritats austríaques buscaven un desenvolupament econòmic dels nous territoris i van atreure habitants de parla germànica, serbis i búlgars. Molts d'aquests serbis, especialment els que havien arribat de les zones ocupades pels musulmans, eren reclutats com a milicians (haiduks, hayduks o hajduks)² per a la protecció de la frontera en temps de pau, així com a un servei de militars regular en cas de guerra, a canvi de drets inalienables sobre parcel·les de terreny. És precisament en aquests territoris on es van produir els casos de vampirisme més ben documentats.

Un d'aquests haiduk fou Arnont Paule, més conegut per Arnold Paole, que s'havia traslladat a Medveđa des del territori serbi controlat pels turcs. Paule explicà en diverses ocasions que ell havia estat atacat per un vampir en un indret anomenat Cossova³, però que s'havia curat ell mateix ingerint terra de la tomba del vampir i embalustrant-se amb la seva sang.

Tot això ho sabem per una única font, l'informe de Flückinger.

Cap a 1725, Paule es va trencar el coll quan va caure d'un carro de fenc. Uns 20 o 30 dies després de la seva mort, quatre persones es van queixar que havien estat infectades per ell. Aquesta gent va morir poc després. Deu dies més tard, els habitants del poble, aconsellats pel hadnack (un càrrec militar) que havia estat testimoni anteriorment de fets com aquests, van obrir la seva tomba.

Van trobar el cos sense descompondre i «que havia emanat sang fresca dels seus ulls, boca, nas i orelles; i que la seva camisa, el sudari i el taüt estaven completament ensangonats; que les antigues ungles dels seus peus i mans s'havien després, igual que la pell, i li havien crescut

de nou». Van concloure que es tractava d'un vampir i li van clavar una estaca en el cor, fet que va provocar que ell reaccionés amb un gemec i hemorràgia. Després van cremar el cos; van desenterrar les quatre presumptes víctimes de Paule i van seguir amb elles el mateix procediment, per tal de prevenir que es convertissin en vampirs.

La segona epidèmia

L'hivern de 1731, uns cinc anys més tard, es va declarar una nova epidèmia amb més de deu persones mortes en unes quantes setmanes, algunes d'elles en només dos o tres dies sense malaltia prèvia. El nombre de persones i l'edat dels difunts varia segons les dues fonts que coneixem.

L'informe de Glaser sobre el cas estableix que cap el 12 de desembre, 13 persones havien mort en el transcurs de sis setmanes. Enumeren les víctimes alfabèticament. Joachim (un noi de 15 anys); Miliza (en serbi Milica), una dona de 50 anys; Milloi (en Serbi Miloje), un noi de 14 anys; Milosova (en serbi Milošova, «señora de Milos»), de 30 anys, esposa d'un haiduk; Petter (en serbi Petar), un noi de 15 anys; Radi (en serbi Rade), un home de 24 anys; Ruschiza (en serbi Ružica), una dona de 40 anys; Stanno (en serbi Stana), una jove de 20 anys, així com el seu fill recent nascut. I, finalment Wutschiza (en serbi Vučica), un nen de 9 anys. La malaltia provocava dolors com els reumàtics, llargues febres i malestar en el pit.

Segons el report de Glaser, els habitants de Medveđa consideraven Milica i Stana responsables d'iniciar l'epidèmia vampírica. Segons la narració Milica havia arribat a la població feia sis anys procedent de la zona ocupada pels turcs. Fou sempre una bona veïna i no creien que es dediqués a cap tipus de pràctica diabòlica. Tanmateix havia esmentat que quan estava en els territoris ocupats pels turcs, s'havia enlhardat amb sang d'un vampir per protegir-se contra ells. Segons les creences locals qualsevol de les dues coses podia convertir-la en vampir després de morta.

L'informe de Flückinger del 7 de gener parla de 17 persones que havien mort en un període de tres mesos, els últims dos aparentment després de la visita de Glaser. Cita a Joachim, de 17 anys, mort després de tres dies de malaltia. Miliza (Milica en serbi), una dona de 69 anys morta després d'una malaltia de tres mesos. Miloe (Miloje), un noi de 16 anys, difunt després de tres dies de malaltia. Un altre Miloe, en aquest cas un home de 25 anys. Rhade (Rade), un home de 21 anys, servent d'un haiduk mort després d'una malaltia de tres mesos. Ruscha (Ruža en serbi, variant de Ružica), una dona morta després de deu dies de malaltia. Stana, una dona de 20 anys, morta en el part, després d'una malaltia de tres dies, així com el seu nadó, mort immediatament després de nàixer i tan mal enterrat que havia esta migmenjat pels gossos. Aquesta dona havia reconegut abans de morir, haver-se untat amb la sang d'un vampir. Staniko (Stanjko en serbi) un home de 60 anys d'edat. Stanoicka (Stanojka), una dona de 20 anys, esposa d'un haiduk, morta després d'estar malalta durant tres dies. Segons el seu sogre, Joviza (Jovica), Stanoicka havia anat al llit ben sana feia uns quinze dies, però s'havia despertat a mitjanit atemorida i cridant que havia estat ofegada pel difunt Miloe. La muller no identificada d'un hadnack. El fill de Ruscha, de 18 anys. L'esposa no identificada del banderer (bairaktar) local, junt amb el seu fill. La dona del Hadnack i el seu fill de 8 setmanes. Una nena no identificada de 10 anys ni tampoc una criatura de 8 dies.

Segons Flückinger, els habitants de Medveđa atribuïen la nova epidèmia al fet que Miliza, la primera a morir, havia menjat la carn d'uns xais que havien atacat els vampirs precedents, és a dir Paule i les seves víctimes.

Les recerques

Els habitants de Medveđa s'havien queixat de les noves morts a l'*oberstleutnant*, l'oficial a càrrec de la zona. Tement una epidèmia de pesta, Glaser, un especialista en malalties infeccioses va visitar la població el 12 de desembre de 1731. El metge va examinar els pobletans i llurs cases. Tanmateix no va trobar cap signe de malaltia contagiosa i va atribuir les defuncions a la mala nutrició, problema molt comú a la regió, així com els efectes del sever dejuni de l'església ortodoxa.

No obstant això, els veïns insistien que la malaltia era causada pels vampirs. En aquell moment dues o tres famílies es reunien junts per passar la nit, de manera que alguns dormien mentre els altres vigilaven. Estaven convençuts que els morts no pararien a menys que els vampirs fossin executats per les autoritats i van amenaçar d'abandonar el poble per tal de salvar la vida si no es feia. Per tal de treure'ls del cap tal idea, Glaser accepta d'exhumar algun dels difunts. Per a la seva sorpresa, va trobar que molts d'ells estaven incorruptes i alguns estaven inflats i amb sang a la boca, mentre que altres que havien mort més recentment sí estaven podrits.

Glaser va resumir els seus descobriments en un informe dirigit a la comandància de la Jagodina⁴, recomanant a les autoritats que haurien de pacificar a la població satisfent la seva petició d'executar els vampirs. Schnezzer va transmetre el report a la Comandància Suprema de Belgrad. El vice-comandant Botta d'Adorno va enviar una segona comissió a investigar el cas.

Aquesta segona delegació incloïa un cirurgià militar, Johann Flückinger, dos oficials de mitjana graduació, Büttner i J. H. von Lindenfels, a més de dos cirurgians militars més, Siegele i Johann Friedrich Baumgarten. El 7 de gener, junt amb els pobletans de més edat i alguns gitanos locals, van obrir les tombes dels morts. Les seves troballes foren similars a les de Glaser, encara que el seu informe aporta molta més informació anatòmica.

La comissió va establir que mentre cinc cossos estaven descompostos, n'hi havia dotze de força incorruptes i exhibien els trets que són associats habitualment amb el vampirisme. El pit i d'altres òrgans estaven replets de sang fresca i els intestins en bones condicions.

Alguns cadàvers estaven grassonets i la seva pell vermella i fresca i no pas pàl·lida i fins i tot les ungles creixien de nou. Els cirurgians van concloure que els cossos es trobaven sota la condició vampírica («das Vampyrenstand»). Quan van acabar l'examen, els gitanos van tallar els caps dels suposats vampirs i els van cremar junt amb els cossos. Les cendres les van tirar al riu Morava segons consta en el document signat el 26 de gener de 1732.

El 13 de febrer, el pare de Glaser, el doctor Johann Friedrich Glaser de Viena, que era corresposal del *Commercium Litterarium*⁵, va enviar als editors una carta descrivint el cas com el seu fill li havia descrit a ell el 18 de gener. La història va despertar un gran interès i tan la carta com els dos informes, especialment el de Flückinger, molt més detallat, foren reimpressos en articles i tractats.

La crítica forense contemporània, especialment a partir del treball de Paul Barber [1988], coincideix en el fet que el que va trobar la comissió foren simplement cadàvers en un procés de descomposició més lent que el que s'esperava, i els símptomes no foren interpretats correctament pels metges que van intervenir en les exhumacions.

Els documents

Report del doctor Glaser⁶

El report del doctor Glaser, una mena d'especialista en malalties infeccioses per a la comandància de Jagodina, és posterior al 12 del 12 de 1731. Després que els responsables militars reberen el report de Glaser, van ordenar una investigació de l'incident sota les ordres de l'oficial de regiment i cirurgia de camp Johannes Fluckinger.

Glaser va fer una còpia del seu informe i cap el dia 18 de gener de 1732 la va enviar al seu pare, el doctor vienès Johann Friedrich Glaser que era corresposal del diari de Nuremberg *Commercium Litterarium*. El 13 de febrer aquest últim va enviar als editors una carta en la qual explicava el que el seu fill li havia fet saber.

«Report sobre el municipi rural de Metwett⁷, a la vora del Morava, que es queixava d'un mort, sobre el qual, en tant que metge imperial de malalties infeccioses⁸ a Paraćin⁹, he procedit a una enquesta minuciosa

al poble fins i tot, anant casa per casa, el 12 desembre de 1732. Com no trobava cap rastre de malaltia infecciosa o d'estat contagiós, tals com febre, terçana o quarta¹⁰, pleuresia o afecció pulmonar, que resulten tots de malestars contrets abans del seu dejuni. I com que insistia més abans del meu interrogatori i demanava perquè es queixaven així, llavors vaig assabentar-me que tretze persones havien mort en l'espai de sis setmanes. I quan preguntava de què es queixaven abans de la seva mort, em van declarar tots que els símptomes eren semblants als de la pleuresia i afecció del pit; igualment de llargues febres i de dolors semblants als reumàtics, però suposaven que aquests estats eren deguts a l'existència dels vampirs o xuclasangs¹¹.

Ajudat dels seus propis oficials, i en presència dels comandants de Kruševac¹² així com l'oficial en cap d'Stalac¹³, he intentat fer-los treure allò de l'esperit, i d'explicar que no podien conservar tal semblant idea. Però contestaven que preferien anar a un altre lloc, més aviat que de deixar-se assassinar d'aquesta manera. Igualment que es reuneixen dues o tres famílies a la nit, uns vetllant, els altres dormint, pretendent que les defuncions no acabaran fins que una autoritat competent no haurà manat l'execució d'aquests vampirs. A continuació, que hi havia al poble dues dones que s'havien transformat en vampirs, i que després de la seva mort ataquen de nou a d'altres persones. Aquestes dones, foren enterrades fa set setmanes, i la gent semblava absolutament convençuda d'això, particularment en el que concerneix la dona vella.

Tinc, doncs, com a conseqüència, fer procedir a l'obertura de deu tombes, per poder realitzar un report amb profunditat d'aquests fets, i en primer lloc, he fet obrir la tomba d'aquesta dona vella, anomenada Miliza, i de la qual s'obstinen a pensar que és l'origen de tot. Vampir de cinquanta anys, mort des de fa set setmanes. Ha vingut de Turquia, ja fa d'allò sis anys, i s'ha establert a Metwett, al costat del Morava. Durant tot aquest temps, els seus veïns han viscut sense saber si creia en el diable. De natura prima i seca. Contava als seus veïns quan era viu, que havia menjat abans carn de dos xais morts pels atacs de vampirs, i per això, quan morí, es convertí al seu torn en un Vampir. És en aquests discursos que el poble ha basat el seu judici. He vist en efecte el cadàver d'aquesta persona, i, si abans havia estat seca i prima de constitució, que era gran, i que, si havia esta enterrada des de fa set

setmanes en una fossa profunda, hauria de trobar-se ja mig descomposta. Tanmateix, exhumada, vam trobar que era més gruixuda, i embeguda de sang; una sang fresca fluïa de les seves fosses nasals i de la seva boca. Tot això em va semblar estrany. Ni tampoc es pot culpar a la gent. En canvi, després de l'obertura d'algunes tombes d'adolescents, que estaven grassonets mentre eren vius, i que havien mort després d'una malaltia breu i menys greu que la de la vella, notava que estaven descompostos, com un cadàver normal ho ha de ser. L'altra dona acusada de ser un vampir, de nom d'Stanno, era una dona morta al donar llum. El nen havia vingut al món, però també va morir immediatament. Tenia vint anys d'edat i estava enterrada des de feia un mes. Reconeixia i explicava als seus veïns quan estava viva, que quan era encara a Turquia, on els vampirs regnaven igualment en quantitat, i per tal de protegir-se'n, s'havia cobert de la sang d'un vampir executat. Conseqüentment, a la seva mort, es convertiria també en vampir.

Es diu que era d'igual constitució que la primera. El nadó mort, encara no havia rebut el bateig i per tant, l'han enterrat fora del cementiri, darrera una tanca, allà on vivia la seva mare. He vist igualment el cadàver d'aquest nen. Els altres, que eren d'igual constitució, han mort en un petit interval de temps, l'un després de l'altre; i, segons la gent, també s'han convertit en vampirs. Aquests és el cas, segons aquesta mateixa gent, Milloï, un noi de catorze anys, mort des de fa cinc setmanes; i Joachim, un noi de quinze anys, mort des de fa cinc setmanes. Havien mort amb un dia de diferència, després de malestars en el moment del seu dejuni. Eren d'igual constitució que els altres. Ruschiza, una dona de quaranta anys, morta fa quinze dies, és mig sospitosa. Petter, un nen de quinze dies, mort fa cinc setmanes és molt sospitos. Finalment, els habitants de Metwett es pregunten per què aquests últims, que eren més joves, i jeien a la tomba des de feia molt poc temps igualment, i havien mort de malaltia i de malaltia molt greu, estaven completament descompostos, ja que eren adolescents molt més forts, més corpulents, i més frescos, que els altres. I estaven completament descompostos.

Aquest raonament no sembla dolent. Així com els casos de Milosowa, dóna d'un Hayduk, de trenta anys d'edat, morta des de fa tres setmanes, està més o menys descomposta des d'abans d'aquest període, com

ha de ser:

Radi, un xicot de vint-i-quatre anys, jaient des de fa tres setmanes.

Wutschiza, una nena de nou anys, morta des de fa un mes.

És per això que demanen humilment que es faci una execució d'aquells sospitosos, per ordre d'una autoritat competent, per tal d'allunyar aquesta plaga, el que trobo necessari, per tal de satisfer la qüestió d'aquest poble que és relativament important».

Visum et Repertum de Flückinger¹⁴

«Sobre els així anomenats vampirs¹⁵ o xuclasangs¹⁶, a Medwegya¹⁷ a Sèrbia, a la frontera¹⁸ amb Turquia, 7 de gener de 1732.

Després de l'informe que al poble de Medwegya els denominats vampirs havien matat diverses persones xuclant-los la sang, vaig ser enviat allí per decret suprem d'un honorable comandament suprem local, per investigar l'assumpte a fons, al costat d'oficials designats per a aquell propòsit i dos sots-oficials mèdics i, per consegüent, vaig portar a terme i vaig escoltar la present investigació al costat del capità de la Companyia d'haiduks a Stalać Gorschitz, Hadnack¹⁹, el bariactar²⁰ i els haiduks més ancians del poble, com segueix: els qui relaten unànimement que fa uns cinc anys, un haiduk local de nom Arnont Paule es trencà el coll en caure d'un vagó de fenc; aquest home havia revelat sovint durant la seva vida que, prop de ^{Cossowa}, a la Sèrbia turca, havia estat molestat per un vampir, raó per la qual havia menjat de la terra de la tomba del vampir i s'havia untat a si mateix amb la sang del vampir, per alliberar-se de la vexació que havia estat sofrint.

Al cap de vint o trenta dies de la seva mort, algunes persones es queixaren d'haver estat molestades pel propi Arnont Paule; i, de fet, matà quatre persones. Per a posar fi a aquesta maldat, desenterraren a Arnont Paule quaranta dies després de la seva mort, seguint el consell del seu Hadnack, qui s'havia trobat amb tals successos anteriorment–; i trobaren que es trobava prou sencer i incorrupte i que havia emanat sang fresca dels seus ulls, boca, nas i orelles; i que la seva camisa, el sudari i el taüt estaven completament ensangonats; que les antigues ungles dels seus peus i mans s'havien després, igual que la pell, i li havien crescut de nou; i ja que a través d'això veieren que era un vertader vampir, dirigiren una estaca a través del seu cor,

seguint el seu costum, per la qual cosa emeté un audible alarit i sagnà copiosament.

Després d'això, cremaren el seu cos aquell mateix dia per convertir-lo en cendres i tirar-les a la tomba. Aquelles mateixes persones diuen a més, que tots els que van ser turmentats i assassinats pels vampirs han de convertir-se en vampirs també.

Per consegüent, desenterraren de la mateixa forma les quatre persones abans esmentades. Llavors afegeixen també que Arnont Paule no atacà únicament les persones, sinó també els animals domèstics, xuclant-los la sang.

I com la gent utilitzà la carn d'aquells animals, sembla que diversos vampirs estan de nou presents, ja que, en un període de tres mesos, disset persones, joves i velles, moriren, alguns en dos o tres dies, sense malaltia prèvia.

A més, el haiduk Jowiza relata que la seva fillastra, de nom Stanacka, se n'anà a dormir fa quinze dies fresca i sana, però a mitjanit despertà del seu son amb un terrible crit, plena de temor i tremolant, i es queixà que havia estat estrangulada pel fill d'un haiduk de nom Milloe, que havia mort nou setmanes abans, després d'això ella havia sentit un gran dolor al pit i va anar agreujant-se cada hora, fins que finalment morí al tercer dia.

En aquest punt, vam anar aquella mateixa vesprada a la tomba, al costat dels haiduks més ancians ja esmentats, per provocar l'obertura de les tombes sospitoses i examinar els cadàvers que contenien per la qual cosa, després de la dissecció de tots ells, es trobà:

1. Una dona anomenada Stana, de vint anys, que havia mort dos mesos abans de donar a llum, després d'estar malalta tres dies i que havia dit, abans de morir, que s'havia pintat a si mateixa amb la sang d'un vampir, per la qual cosa tant ella com el bebè –que havia mort tot just nàixer i, per un enterrament inadequat havia estat mig menjat pels gossos– havien de convertir-se també en vampirs. Estava sencera i incorrupta. Després d'obrir el cos, es trobà en la *cavitate pectoris* sang fresca extravascular. Els *vasa* [vasos] de les *arteriae* i *venae*, així com el *ventriculus cordis* no estaven, com és habitual, plens de sang coagulada i totes les *víscera*, és a dir, el *pulmo* [pulmó], *hepar* [fetge], *stomachus* [estómac], *emboliquen* [melsa] *et intestina* estaven prou frescos, com els d'una persona sana.

No obstant això, l'úter estava prou dilatat i molt inflammat externament, ja que la placenta s'havia quedat dins, per la qual cosa estava en completa *putredine*. La pell de les seves mans i peus, al costat de les ungles velles, caigueren per si mateixes però, d'altra banda, s'evidenciaven ungles completament noves, al costat de pell fresca i vívida.

2. Hi havia una dona, de nom Miliza de 60 anys d'edat, que havia mort després d'una malaltia de tres mesos i havia estat enterrada uns noranta i escaig dies abans. Es trobà molta sang líquida al seu pit i la resta de les vísceres estaven, igual que s'ha esmentat abans, en bones condicions. Durant la seva dissecció, tots els haiduks que estaven al seu voltant es meravellaren molt del seu cos xaparro i perfecte, declarant uniformement que havien conegut bé la dona, des de la seva joventut i, durant la seva vida, el seu aspecte havia estat molt magre i sec i emfasitzaren que havia aconseguit aquesta rodonesa sorprenent a la tomba. També digueren que havia estat ella qui inicià els vampirs aquesta vegada, perquè havia menjat carn de les ovelles que havien matat els vampirs precedents.

3. Hi havia un nadó de vuit dies que havia jagut a la tomba durant noranta dies i es trobava en semblants condicions de vampirisme.

4. Milloe, fill d'un haiduk, de setze anys d'edat, fou desenterrat, havia romàs davall terra durant nou setmanes després d'haver perit per una malaltia de tres dies i es trobà com els altres vampirs.

5. Joachim, també fill d'un haiduk, de disset anys, havia mort després d'una malaltia de tres dies. Havia estat enterrat vuit setmanes i quatre dies abans i, en practicar-li una dissecció, es trobà en condicions semblants.

6. Una dona amb el nom de Ruscha que havia mort després de deu dies de malaltia i havia estat enterrada sis setmanes abans, no sols tenia molta sang fresca al pit, sinó també *in fundo ventriculi*. El mateix es trobà en el seu fill, que tenia divuit dies i havia mort cinc setmanes abans.

7. No va ser menor el cas d'una xiqueta de deu anys d'edat, qui havia mort dos mesos abans, trobant-la en la mateixa condició abans esmentada, prou completa i incorrupta, i amb molta sang al seu pit.

8. Provocaren el desenterrament de l'esposa de l'Hadnack i el seu fill. Ella havia mort set setmanes abans, el xiquet –que tenia vuit setmanes–, vint-i-un dies abans i es trobà que ambdós, mare i fill,

estaven completament descompostos, encara que la terra i les tombes estaven com les dels vampirs enterrats a prop.

9. Un criat del cos local dels haiduks, anomenat Rhade, de vint-i-tres anys, mort després d'una malaltia de tres mesos de duració, va ser trobat completament descompost després d'estar cinc setmanes enterrat.

10. La dona del bariactar local, al costat del seu fill, havent mort cinc setmanes abans, estaven també completament descompostos.

11. En Staniko²¹, un haiduk de seixanta anys que havia mort sis setmanes abans, va notar molta sang líquida, com els altres, al pit i a l'estómac. Tot el cos estava en l'estat de vampirisme diverses vegades citat.

12. Milloe, un haiduk de vint-i-cinc anys, que havia jagut en terra durant sis setmanes, va ser trobat també en l'estat de vampirisme esmentat.

13. Stanoicka, la dona d'un haiduk, de vint anys d'edat, morí després de tres dies de malaltia i havia estat enterrada divuit dies abans. En la dissecció va trobar que el seu semblant estava prou roig, de color vívid i, com ja he esmentat anteriorment, havia estat estrangulada, a mitjanit, per Milloe, el fill de l'haiduk, i també es podia veure, en la part dreta, davall de l'orella, un morat d'un dit de longitud²².

Quan l'estava traient de la tomba, va sortir força sang pel seu nas. En la dissecció va trobar, com s'ha esmentat ja diverses vegades, un sagnat fresc, fragant i regular, no sols en la cavitat toràcica, sinó també *in ventricle cordis*.

Totes les vísceres es trobaven en condicions completament bones i sanes. L'hipoderma de tot el cos, junt amb les ungles en mans i peus, estaven com si foren completament recents. Transcorregut l'examen, els gitanos locals tallaren els caps dels vampirs i les cremaren, com als cossos, i les cendres les llançaren després al riu Morava.

No obstant això, els cossos descompostos van ser tornats a les seves tombes. El que testifico amb els oficials mèdics. *Actum et supra*:

(LS²³) Johann Flückinger²⁴, Oficial Mèdic del Regiment d'Infanteria de l'honorable B. Fürstenbusch.

(LS) Siegele²⁵, Oficial Mèdic de l'honorable Regiment Marull²⁶.

(LS) Johann²⁷ Friedrich Baumgarten, Oficial Mèdic del Regiment d'Infanteria de l'honorable Baró Fürstenbusch.

Els signants testifiquen amb això que tot el que l'oficial mèdic del Regiment de l'honorable Regiment Fürstenbusch ha constatat en l'assumpte dels vampirs – junt amb els dos oficials mèdics que han firmat al costat d'ell – és completament cert i ha estat efectuat, observat i examinat en la nostra presència.

En confirmació d'això col·loquem la nostra signatura, amb la nostra pròpia mà i per la nostra voluntat. Belgrad, 26 de gener de 1732.

L. S. Büttner²⁸, tinent coronel de l'honorable Regiment Alexandrí.

L. S. JH von Lindenfels, Oficial de l'honorable Regiment Alexandrí».

Carta a l'editor Götz (13 de febrer de 1732)²⁹

El meu fill, un metge imperial (*physicus imperialis*) a Paraćin³⁰ en el territori turc de Sèrbia, a 25 milles de Belgrad, em va escriure el 18 de gener, que en aquesta regió, especialment en la població de Medwegya, no gaire lluny de Barachin, des de fa un cert temps una afecció màgica feia estralls. Morts enterrats d'una manera normal s'alcen des de tombes intactes i assassinen a la gent. Aquests, per la seva part, morts i enterrats s'alcen de les seves tombes i maten igualment els altres. Això passa de la següent manera: els morts ataquen els que estan dormint a la nit i els xuclen la sang, de manera que el tercer dia tots ells moren. Per a aquest flagell no s'ha trobat cap cura fins ara. Com que molts han mort així en poc temps, les autoritats locals van ordenar que la qüestió fos examinada amb més detall. Entre els que es va ordenar anar estava el meu fill, un doctor i un especialista naturalista (*medicus et physicus*). Convocats conjuntament el jutge/principal del poble i membres del jurat (*judices/praetores et iuratos*) van exposar que efectivament aquestes coses passaven, però no sabien com. Només es pot indicar que la gent està inquieta, espantada i preocupada dels seus somnis i queixosa, etc. Quan van organitzar una visita al cementiri, els delegats van poder obrir les tombes i van trobar deu persones en els seus taüts, quasi com quan vivien, totalment incorruptes, però en canvi els taüts, la roba, els vestits i els sudaris mullats de sang fresca que fluïa del nas, boca, ulls i genitals i tenia de nou ungles en els dits de mans i peus. Tots aquests vampirs³¹, així se'ls anomena allí, se'ls va tallar el cap, després es van cremar els cossos i les seves cendres foren dispersades en el riu Morava. El meu fill va tenir l'oportunitat de

fer abans l'autòpsia i els intestins estaven tots saludables i incòlumes, però l'estómac i el diafragma estaven plens de sang. Això, ell m'ho va escriure apressadament i va prometre un detallat informe al nostre govern i al *Collegium Sanitatis*, encara per afegir.

Jordi Ardanuy

Notes

¹ Totes les versions sèrbies dels noms procedeixen de l'entrada en anglès de la wikipèdia d'Arnold Paole, la forma més estesa d'identificar el vampir. També hem seguit l'esquema de presentació d'aquest excel·lent article.

² També s'anomenà així als bandolers, protagonistes de moltes històries romàntiques. Es discuteix sobre l'origen del terme, lligat sense dubtes al gentilici dels habitants d'Hadjúk, entre els rius Tisza (Teyse, Tibiscus), que desemboca en el Danubi, i la Transsilvània.

³ Cossowa a Hamberg (1992: 50) i Gossowa (Sturm; Völker 1968 : 451). No indicarem totes les petites diferències entre aquestes dues versions que semblen degudes a errors de transcripció. A Faivre (1962: 52) apareix Cassova. El més probable és que es tracti efectivament del Kosovo que estava en aquells moments sota control dels otomans.

⁴ Јагодина, en ciríl·lic, a uns 136 al sud de Belgrad. Entre 1946 i 1992 s'anomenà Svetozarevo.

⁵ *Commercium litterarium* fou la primera revista científica de medicina, publicada setmanalment a Nuremberg en forma de cartes.

⁶ [Hamberger 1992: 46-49].

⁷ Adaptació a l'alemany de Medveđa (Медвеђа).

⁸ A l'original l'expressió en llatí, «Physicus Contumaciae Cäsareae».

⁹ Parakin en el text original. El ciríl·lic «Параћин».

¹⁰ La terçana és una febre que es repeteix intermitentment cada tercer dia; mentre que la quartana, que té generalment un origen palúdic, entre amb fred de quatre en quatre dies.

¹¹ «Bluthseiger» en el text alemany.

¹² A l'original figura «Kragobaz», però probablement es tracta

de Kruševac (Крушевац), població important propera, més que Kragujevac, més llunyana.

¹³ Сталаћ, població no llunyana que pertany a Čičevac, en el districte de Rasina. A l'original es cita com «Stallada».

¹⁴ [Hamberger 1992: 49-54].

¹⁵ «Vampyr», a l'original.

¹⁶ «Blutaussaugers» a la versió de Hamberg [1992: 49].

¹⁷ Aquí s'adapta el nom d'una altra manera.

¹⁸ Aquesta és la proposta de Niels K. Petersen (2007). A la versió de Visum et Repertum de l'antologia clàssica alemanya de vampirs de Dieter Sturm i Klaus Völker Von denen Vampiren oder Menschengaugern: Dichtungen und Dokumente (1968) figura: «an der Türkischen Granitz» igual que en el text de Michael Ranft Kauen und Schmatzen der Todten in Gräbern (1734: 211ff). Tanmateix en la compilació de Klaus Hamberger es cita «an der türckischen Gräniz» [Hamberg 1992: 49]. Això va fer pensar a Petersen que «Granitz» o «Gräniz» podria ser un error ortogràfic de «Grenze», frontera. A manca d'una millor interpretació, ens quedem amb aquesta que té força sentit.

¹⁹ El terme «Hadnack» és un variant del que persisteix actualment en hongarès «hadnagy», tinent o lloctinent. A les versions saxones, com les que nosaltres seguim, acostumen a reproduir «hadnack» i a les romàniques «hadnagi», com en el cas de Calmet (1751). No sabem realment a quantes persones diferents es refe^{reix}.

²⁰ [Sturm; Völker 1968 :451]. «Barjactar» a (Hamberg 1992: 49). «Burjaktar» per a Faivre (1962: 51) Significa el portador de l'estendard.

²¹ Stanche, a [Sturm;Völker 1968: 455], de manera errònia.

²² El blau es pren com a prova que fou estrangulada.

²³ *Locus sigillii* (en el lloc del segell).

²⁴ Johannes Fluchinger a [Sturm;Völker 1968: 456].

²⁵ J. H. Siegel a [Sturm;Völker 1968: 456].

²⁶ Morall a [Sturm;Völker 1968: 456].

²⁷ Johannes a [Sturm;Völker 1968: 456].

²⁸ Büttener, sembla que incorrectament a [Sturm;Völker 1968: 456].

²⁹ [Hamberger 1992: 54-55].

³⁰ Parakin a l'original.

³¹ Vampyren, en la carta original.

Referències

Jordi Ardanuy; Lluïsa Romero (1999). «Visum et Repertum: El caso de Arnod Paole». *Abrasi3n* 4 (novembre de 1999), p. 6-26.

Paul Barber (1988). *Vampires, Burial and Death: Folklore and Reality*. New York: Yale University Press.

Antoine Faivre (1962). *Les Vampires: essai historique, critique et litt4raire*, Par4s, Eric Losfeld, Le Terrain vague.

Klaus Hamberger (ed.). (1992). *Mortuus non mordet; kommentierte Dokumente zum Vampirismus 1689-1791*. Wien: Turia & Kant.

Niels K. Petersen (2007). «An der T4rkischen Granitz». *Magia Posthuma* <<http://magiaposthuma.blogspot.com/2007/05/der-trkischen-granitz.html>> (10 de maig de 2007). Consulta 8 de desembre de 2007.

Michael Ranft *Tractat von dem Kauen und Schmatzen der Todten in Gr4bern, Worin die wahre Beschaffenheit derer Hungarischen Vampyr und Blut-Sauger gezeigt, Auch alle von dieser Materie bi4her zum Vorschein gekommene Schrifften recensiret werden*. Leipzig, 1734.

Dieter Sturm; Klaus V3lker (ed.). (1968). *Von denen Vampiren oder Menschen-saugern: Dichtungen und Dokumente* (1968). M4nchen: Carl Hanser.

Wikipedia (2007). «Arnold Paole» *Wikipedia, The Free Encyclopedia* <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Arnold_Paole&oldid=178132394> (consulta 9 de desembre de 2007).

Edici3: Cercle V
Coordinaci3 editorial:
Josep F4gols i Francesc Casanova
Correcci3 ling4istica aliena: N4ria Ribas
Correspond4ncia: contacte@cercle-v.org